

tanquam certum supponit fuisse validam. Ratio est, quia omnis contractus fieri potest per procuratorem, si non sit lege prohibitum, juxta leg. 1, § *Unus*, ff. de Procuratoribus, et regula 68, de Reg. juris, in 6: *Potest quis per alium, quod potest facere per seipsum*. Sed professio perficitur per modum cujusdam contractus, qui nullo jure a prædicta regula excipitur; unde glossa super regula, plures exceptiones adhibens, hujus non meminit, quod etiam videre licet in glossa in cap. *Quid agendum*, de Procuratoribus, in 6. Item matrimonium fieri potest per procuratorem, cap. ult. de Procurat., in 6; ergo et professio; quid enim magis obstat? Quocirca circa modum sic profitendi, servanda fere sunt quæ circa modum sic contrahendi matrimonium communiter traduntur, et in dict. c. ult. significatur, ex quibus illud maxime essenziale est, ut, scilicet, consensus non sit revocatus ante usum procurationis, quia postea jam deficeret consensus, ut in dict. cap. expresse dicitur, et est per se manifestum; et ideo non esset valida professio. Deinde oportet ut procurator sit ad hoc munus specialiter deputatus, id est, ad professionem nomine alterius emittendam, et in tali religione aut monasterio, quod insinuat Navarrus supra, et a simili potest colligi ex dict. cap. ult. Verum est argumentum a simili non esse in hac materia multum efficax, si conditio illa non sit jure naturæ necessaria, sed ex speciali jure positivo, et fortasse ob hanc causam Sylvester nullam facit mentionem hujus specialis conditionis.

23. *Resolutio*. — *Professio valide fieri potest per litteras*. — Nihilominus multo securius est illam servare, et videtur satis probabile ex natura rei esse necessariam, moraliter loquendo, quia emittere professionem, est actio adeo specialis et difficilis, ut moraliter comprehendere non possit sub clausula generali; oportet ergo ut mandatum procuratori datum expresse sit ad professionem emittendam, et consequenter etiam ad determinatum locum, seu religionem, quia deliberatio circa religionem, et voluntas profitendi ad determinatam religionem haberi et terminari debet. Quamvis autem moraliter hoc ita sit, si in rigorem speculemur, non video, si mandatum daretur ad profitendum cum expressa indifferentia, et optione, ut procurator eligeret religionem, cur in rigore non sufficiat, cum ex natura rei nihil impediatur, et nullo jure prohibitum inveniatur. Hinc etiam videtur

fieri consequens professionem posse fieri per litteras, nam alii contractus, etiam matrimonium, possunt hoc modo perfici. Neque hic occurrit aliquid speciale, præter ea quæ in simili de matrimonio tractari solent. Solum adverte, ut considerentur specialia jura religionum, et observentur aliæ solemnitates, vel circumstantiæ, quæ in unaquaque tanquam essentielles declaratae fuerint; unde si aliqua hujusmodi essent impossibiles cum illo modo profitendi in absentia, non haberet locum in tali religione; ordinariæ tamen nullæ videntur esse hujusmodi circumstantiæ.

24. *Ultima difficultas circa habitum vel locum*. — Ultimo inquiri potest, utrum habitus vel locus pertineat ad necessariam formam professionis, et consequenter an professio feminae in religione seu in monasterio virorum, vel e converso, valida sit. In qua re, certa et communis resolutio est, susceptionem habitus, aut ingressum in monasterium, aut quod professio intra religionem vel in Ecclesia fiat, non esse de substantia et valore professionis; ita docent omnes Doctores, et est satis expressum in cap. *Insinuante*, Qui cler. vel vov., et sumitur ex cap. *Porrectum*, et aliis, de Regular. Et ratio reddi potest, quia hæ circumstantiæ sunt valde extrinsecæ, et ideo nulla fuit ratio cur tanquam essentielles designarentur. Hinc vero inferunt aliqui Doctores professionem a femina factam in religione virorum validam esse; per eam tamen non obligari ad habitandum cum illis, sed ad servandam religionem in domo sua, vel in alio convenienti loco; ita Panormit., in d. c. *Insinuante*; Angel., verbo *Professio*, n. 3; Sylvest., *Religio*, 3, q. 9; qui hoc colligunt ex d. c. *Insinuante*. Sed quamvis fortasse quæstio pertineat ad modum loquendi, non existimo proprie dictum, feminam posse valide profiteri in religione virorum, et e converso; et ita communiter sentiunt Doctores, qui de hoc dubio disputant: Navar., lib. 1 Consil., titulo de *Ætate* et qualitate, consil. 8, n. 10, et lib. 3, tit. de Regular., consil. 47, n. 1; Henriq., lib. 14, de Irregul., c. 8, n. 6, in Comment., lit. A; Sa, verb. *Religio*, n. 30, et alii. Neque oppositum colligitur ex d. c. *Insinuante*, nam ibi solum dicitur feminam vovisse in manibus fratris sancti Augustini, et postea habitum illius religionis gestasse, habitum scilicet ad feminas pertinentem. Unde non sequitur feminam professam fuisse religionem virorum, sed religionem ejus regula pro viris et feminis approbata est, et in qua viri præsentur feminis,

ideoque feminae in prælati manibus profiteri debent.

25. *Resolutio difficultatis*. — Proprie ergo professio feminae non potest esse in religione virorum, sed ad summum in religione suo modo utrisque communi, et in ea parte quæ ad feminas pertinet, et servato decenti modo. Cum enim professio fieri non possit nisi in religione approbata, aut approbata est pro solis viris, ut est, verbi gratia, Societatis, et sic nullo modo poterit professio feminae in tali religione valida esse, etiamsi in domo propria vel quacumque alia ratione fiat, nisi fortasse ex speciali concessionem Pontificis, quia facultas admittendi ad professionem ultra approbationem non extenditur. Et eadem proportione, vel majori ratione, si religio approbata sit pro solis feminis, non poterit professio viri in ea esse valida; at si religio completatur suo modo viros et feminas, et pro utrisque partitione accommodata approbata sit, poterunt quidem in illa recipi et viri et feminae, sed non propterea profiteretur femina religionem virorum, nec quatenus virorum est, sed religionem communem, quatenus ad feminas accommodata et approbata est.

CAPUT XIII.

QUOS EFFECTUS HABEAT VALIDA PROFESSIO EXPRESSA.

1. *Ponuntur effectus professionis ratione trium votorum*. — Hactenus explicuimus omnes causas professionis, et consequenter conditiones omnes necessarias ut valida et expressa sit. Nunc dicendum est de effectibus, quod amplissimam nobis posset præstare materiam, si omnia illa quæ ex professione religiosa consequuntur, numerare velimus; nam revera illa omnia possunt inter effectus professionis computari; sed, quia in discursu materiæ illa omnia explicanda sunt, ideo in præsentem solum est breviter notandum in professione duo includi, scilicet, traditionem, et tria vota, et ex utroque proprii effectus oriuntur. Ex voto enim castitatis sequitur inhabilitas ad matrimonium, et irritatio matrimonii rati, et non consummati, si præcessit; et ita hi possunt inter effectus professionis computari; tamen, quia specialiter annexi sunt voto castitatis, ideo melius de illis dicemus infra de voto castitatis solemnem religionis in speciali disputando. Atque idem dicendum est de aliis

effectibus annexis professioni ratione voti paupertatis, ut est inhabilitas ad habendum proprium, translatio omnis juris proprii in religionem, etc. Idemque est de effectibus qui consequuntur ratione voti obedientiæ, si qui fortasse sunt præter obligationem parendi prælato, quos postea inquiremus.

2. *Effectus qui ex professione sequuntur ratione traditionis*. — Eodem modo intelligere possumus aliquos effectus sequi ex professione ratione traditionis. Quorum primus, et quasi formalis est, ut homo non maneat sui juris, sed sub dominio et potestate religionis, cui etiam incorporatus tanquam verum membrum politicum ejus; quamvis enim hæc non fiant nisi per professionem validam, quæ traditionem et vota includit, tamen, sicut aliqui effectus accommodantur illi ratione unius vel alterius voti, ita etiam aliqui ratione traditionis, cui maxime correspondet translatio domini sui juris in propriam personam, in religionem ipsam, et consequenter quasi privatio juris in se ipsum, ad quam consequitur obligatio ad servandam regulam religionis, sicut membrum Reipublicæ tenetur servare leges ejus ex vi unionis politicæ, quam cum illa habet. Deinde ex eadem radice sequitur dominium, seu jus quod religio habet ad omnes actiones religiosi, quia se illi donavit in quamdam honorificam servitutem, vel spiritualem filiationem. Fortasse etiam potestas irritandi vota, quæ est in prælato religionis, hanc traditionem proxime consequitur, quamvis soleat etiam voto obedientiæ tribui, ut supra diximus, quatenus per illud subjectio, et abnegatio propriæ voluntatis, quæ per hanc traditionem fit, prædicto voto firmatur, propter quod solent hæc duo tanquam unum reputari, ut infra, tractando in speciali de voto solemnem obedientiæ, videbimus. Item posset inter hos effectus computari absolutio ab omnibus prioribus votis, vel etiam ab omnibus debitis, quam ipso facto censetur religiosus per professionem obtinere. De quo effectu, quo sensu verus sit, et quomodo ad professionem consequatur, capite sequenti dicendum est.

3. *Assignantur alii effectus professionis magis extrinseci ratione privilegiorum*. — *Ex jure ecclesiastico quales habeat effectus professio expressa valida*. — *Exemptio religiosorum ab Episcopo quo jure concedatur*. — Præter hos autem effectus, qui sunt magis intrinseci, et reputari possunt quasi propriæ passionis professionis, alii cogitari possunt magis ex-

trinseci, quanquam hi nulli esse videntur ex sola vi et natura professionis, sed ex aliquo privilegio illi adjuncto; nam ex sola rei natura nihil aliud sequi videtur ex professione, præter id quod intrinsece spectat ad obligationem talis servitutis, seu subjectionis cum obligatione trium votorum; de quibus obligationibus sigillatim postea dicendum est; quin et in impedimenta illa, quæ specialiter sequuntur ex votis, non censentur esse intrinseca ex natura rei, sed jure ecclesiastico adjuncta, nisi aliquod eorum habeat aliquam necessariam connexionem cum ipsa obligatione et materia voti, ut in particulari postea videbimus. Ex privilegio autem potest intelligi aliquis effectus sequi ex professione, vel ecclesiastica concessione, vel divina. Priori modo potest inter hos effectus poni, si verum est per professionem auferri inhabilitates, vel irregularitates, quod de aliquibus affirmari potest, non de omnibus, de quo in materia de irregularitate dictum est, et attingit Navar., comm. 2, de Regul., n. 60. Deinde huc etiam spectat exemptio personæ religiosæ a jurisdictione judicum ordinariorum, nam hoc non sequitur intrinsece ex professione. Quod est certum, si loquamur de exemptione a jurisdictione Episcoporum; nam olim religiosi erant Episcopis subjecti, et nunc sunt aliqui; nec poterant ipsi se eximere a jurisdictione ordinaria Episcoporum per suam propriam voluntatem, quidquid ipsi voverent, nisi Sedes Apostolica eos eximeret, et sub sua speciali gubernatione susciperet, eisque propriam jurisdictionem conferret. Si vero sit sermo de exemptione a jurisdictione temporalis, magis dubitari potest an sequatur ex vi solius professionis, attento tantum jure divino; cum qua dubitatione alia conjuncta est, scilicet, an ex vi professionis religiosus fiat persona ecclesiastica ratione divini juris, vel humani ecclesiastici; nam quod ita fiat, certum est argumento c. *Si quis suadente*, 17, quæstione quarta, et aliorum jurium, quæ attingit Navar. d. num. 60. Sed hæc et similia infra disputabuntur commodius tractando de privilegiis religiosi status in genere. Et de hoc multa diximus lib. 4 de Defensione fidei, disputando generatim de exemptione ecclesiastica. Verisimilius enim est, quamvis hæc ducant originem ex divino jure, non consummari nisi ecclesiastico. Ne igitur hic cogamur omnia hæc privilegia explicare, satis sit in universum dicere, omnia, quæ specialiter conceduntur personis religiosis, eo quod

professionis sunt, inter hos effectus professionis computari.

4. *Ex jure divino attribuitur indulgentia plenaria, et qual's.*—Ex divino autem jure potest professioni attribui effectus obtinendi remissionem totius culpæ et pœnæ, quasi ex opere operato; hunc enim effectum videtur illi tribuere divus Thomas, quæst. 189, art. 3, ad 3, ubi cum formidine ait: *Rationabiliter dici potest, quod per ingressum religionis aliquis consequatur remissionem omnium peccatorum; unde* (subdit inferius) *legitur in Vitis Patrum, quod eandem gratiam consequuntur religionem intrantes, quam consequuntur baptizati.* Unde Bellarm., lib. 2 de Monach., capite sexto, inquit hoc non esse certum, sed pie credi, et ad id confirmandum, adducit congruentia testimonia Athan., Hieronym. et Bernar. Navar. etiam, in Comment. 2, de Regul., n. 60, ait professionem indulgentiam plenariam operari. Consentire videntur communiter Theologi ac Summistæ de hac remissione et condonatione generatim loquendo, D. Anton., p. 3, c. 3; Palud., in 4, quæstione tertia; Angelus, verb. *Religiosus*, n. 46; Sylvest., *Religio*, 3, q. 23; Bernard. Senens., allegatus ab Angelo supra; Hieron. Platus, de Bono statu relig., c. 13; Waldens, de Sacrament., tit. 9, c. 80; Azor, lib. 12 Institut. moral., c. 5, q. 21; Emman. Sa, verbo *Religio*, num. 17; Less., lib. 2, c. 41, dubit. 8, n. 72, et alii.

5. *Est temerarium æquiparare professionem Baptismo, vel martyrio.*—Verumtamen nullus ex prædictis auctoribus absolute æquiparat professionem baptismo, vel martyrio, in hoc, quod aliquando ex opere operato, vel ex speciali privilegio primam gratiam conferat, vel faciat ex attrito contritum; imo Bellarminus in hoc expresse ponit differentiam inter Baptismum et professionem, quod Baptismus tollit culpam et pœnam, professio autem non tollit culpam, sed pœnam. Et Navarrus cum limitatione locutus est, dicens: *Professio regularis facta cum debita contritione indulgentiam plenariam operatur.* Cajetanus etiam, circa dictam solutionem ad tertium, pro certo habet eum, qui facit professionem in peccato mortali, non solum non consequi tunc remissionem culpæ aut pœnæ, verum etiam quando postea conteritur, nullam remissionem pœnæ consequi ratione præcedentis professionis, quæ opus mortuum fuit, et sic ferme loquitur cæteri. D. Thomas vero aperte loquitur de satisfactione pro peccatis, et de absolu-

tione a reatu pœnæ, non culpæ. Quapropter temerarium censerem hunc effectum tribuere professioni; est enim res gravissima, et valde supernaturalis, quam sine revelatione, traditione Ecclesiæ ac Patrum doctrina asserere temerarium est. Maxime cum hoc privilegium necessarium non sit, cum nec professio sit sacramentum habens vim ex opere operato, nec, per se loquendo, instet necessitas articuli mortis, neque finiatur vitæ tempus ad agenda pœnitentiam concessum, sicut finitur per martyrium, sed potius ibi quodammodo inchoatur status ad pœnitentiam agenda aptissimus.

6. *Verus sensus.*—Solum ergo docent prædicti auctores hanc gratiam esse divinitus concessam professioni, ut si quis illam emittat in statu gratiæ, ei remittatur totus reatus pœnæ temporalis ex Dei liberalitate, vel quasi gratitudine, etiamsi ipse alias non reddat satisfactionem condignam illi reatui. Quam assertionem piam esse fateor et probabilem, propter auctoritatem tantorum Doctorum, et quia cedit in favorem religionis, et quia congruum videtur ut Deus ea liberalitate utatur cum amico, qui se illi totum tradit. Fateor tamen me non videre probationem satis cogentem. Nam D. Thomas nullam mentionem privilegii aut divinæ liberalitatis facit, sed in excellentia illius operis effectum hunc fundare conatur: *Rationabiliter autem dici potest, quod etiam per ingressum religionis aliquis consequatur remissionem omnium peccatorum; si enim aliquibus elemosynis factis homo statim potest satisfacere de peccatis suis, multo magis in satisfactionem pro omnibus peccatis sufficit, quod aliquis se totaliter divinis obsequiis mancipet per religionis ingressum; quæ excedit omne genus satisfactionis, etiam publicæ pœnitentiæ, sicut holocaustum excedit sacrificium.* Ex quo verborum discursu constat D. Thomam sensisse non ex privilegio, sed ex virtute talis operis ad satisfaciendum hanc integram remissionem comparari, et virtute facit hanc rationem: Per magnam elemosynam, vel per aliquam pœnitentiam publicam solent homines justi condigne satisfacere pro suis peccatis, ita ut totus reatus statim eis remittatur; ergo multo magis id poterunt per professionem religionis. Quæ quidem illatio est per se probabilis ex genere talis operis; tamen, quia illud opus potest esse magis vel minus satisfactorium, juxta affectum et dispositionem profitentis, et peccata præterita possent postea esse plura vel

pauciora, ideo illatio non est evidens, et ob eam causam dixit D. Thomas: *Rationabiliter dici potest; atque ita non ponit hanc tanquam certam regulam ex aliqua promissione Dei, ideoque subjungit: Si tamen non absolventur per hoc ab omni reatu pœnæ, nihilominus utilior est professio religionis, quam peregrinatio terræ sanctæ, etc.* Itaque mens ejus fuisse videtur tale esse, tamque excellens hoc opus, ut quamvis ordinario modo ex bono affectu charitatis, etiam sine extraordinario fervore fiat, ad satisfactionem pro omnibus peccatis regulariter sufficiat, nisi illa sint magna et multa, et penitentia de illis parva, modusque profitendi valde remissus. Sed quia hæc omnia raro concurrunt, ideo moraliter dictus effectus professioni attribui potest. Atque ita seipsum explicuit D. Thomas, in 4, dist. 4, q. 3, art. 3, q. 3, ad 3; et Navar., Comment. de indulgentiis, in § *In Leviticum*, notab. 20, n. 17.

7. *Professio habet hanc remissionem ex se, non ex privilegio.*—*Professio assimilatur Baptismo.*—Atque hoc videtur mihi magis extollere ac commendare religiosum statum, et professionem ejus, quia non extrinseco privilegio incerto, sed certæ perfectioni et excellentiæ talis operis effectus ille tribuitur. Neque etiam ex Sanctis Patribus amplius colligi videtur; Athanasius enim, in Vita Antonii, solum refert Antonium, tempore mortis, audivisse Sanctos Angelos dicentes omnia peccata sibi fuisse remissa, quando monasticam vitam professus est; ex quo non potest colligi speciale privilegium, tum quia ibi magis agebatur de remissione culparum quam pœnarum; vel, si de tota remissione intelligatur, sicut prior intelligitur comparata non ex privilegio, sed per dispositionem proportionatam, ita et posterior per condignam satisfactionem; tum etiam quia, si in aliquo potuit professio habere hunc effectum modo a nobis declarato, maxime in Antonio, in quo peccata vitæ superioris leviora erant, et fervor conversionis maximus. Hieronymus autem, epistola 25, de Blasila solum dicit: *Cum propitio Christo ante quatuor ferme menses secundo quodammodo se Baptismo laverit, et ita deinceps vixerit, ut calcato mundo semper monasterium cogitaret.* Ex quibus verbis solum colligi potest ingressum monasterii, cujus propositum Blasila habebat, Baptismo a Hieronymo comparari, et ideo secundum Baptismum illum appellare. Cujus simile refert D. Thomas ex Vitis Patrum, sed non oportet

comparationem fieri per similitudinem æqualitatis, alioqui tribuendum esset professioni, quod faceret etiam ex attrito contritum, sed per quamdam proportionem, ad quam sufficit prædictus effectus dicto modo explicatus. Unde Bernardus, lib. de Præcepto et dispensat., interrogans cur monasterialis disciplina secundum Baptisma nuncupetur, respondet: *Arbitror ob perfectam mundi abrenuntiationem, ac singularem excellentiam vitæ spirituales, quæ præminet universis vitæ humanæ generibus. Hujuscemodi conversatio professores et amatores suos Angelis similes et dissimiles facit, imo divinam in homine reformat imaginem, configurans nos Christo instar Baptismi, et quasi denique secundo baptizamur, dum per id quod mortificamus membra nostra, quæ sunt super terram, Christum induimus, complantati similitudini mortis ejus.* In quibus verbis imprimis videtur comparisonem illam attribueri non solum professioni, sed observationi ejus, et toti vitæ religiosæ, quam alibi martyrio comparavit; et deinde si ipsi professioni aliquid in hoc negotio tribuit, non illud fundat in privilegio, vel promissione aliqua Dei, sed in ipsius operis excellentia.

8. Præterea non videtur amplius necessarium ad favorem religiosæ professionis, cum et ipsa habeat proportionem ad prædictam satisfactionem, quod melius est, ut dixi, et præterea quodammodo obliget hominem ratione status ad majorem in dies satisfactionem exhibendam pro peccatis præteritis ratione status suscepti. Unde, et tali operi et statui magis accommodata ratio providentiæ videtur, ut religiosi pro peccatis præteritis, vel in ipsa professione, vel si tunc remissi fuerint, post illam pro peccatis præteritis condigne satisfaciant. Hæc autem dixerim, non ut priorem sententiam simpliciter rejiciam, neque ut piam existimationem aut devotionem erga professionem religiosam imminuam, sed ut certa ab incertis distinguam, et religiosos admoneam, ne spe illius liberalitatis incertæ, certam satisfactionem pro peccatis omittant. Addendum vero est ex concessione Summorum Pontificum, aliquibus religionibus concessum esse ut omnes personæ, quæ in eis recipiuntur, plenariam omnium peccatorum indulgentiam in ipso ingressu, et iterum in morte consequantur, sicut conceditur religionis Societatis Jesu, ut habetur in Compendio privilegiorum ejusdem Societatis, verbo *Indulgentia*, § 4, qua cæteri Mendicantes fruuntur.

CAPUT XIV.

UTRUM PER RELIGIOSAM PROFESSIONEM COMMUTENTUR SEU EXTINGUANTUR OMNIA VOTA QUÆ IPSAM PRÆCEDUNT.

1. *Commutatio voti in minus vel æquale bonum non fit ipso jure.* — Hic est unus ex præcipuis effectibus qui tribui solent professioni religiosæ; quia vero res difficultatem habet, sive quæstio procedat de ipsa commutatione, an fiat generalis de omnibus votis quæ professionem præcedunt, sive de modo, an, scilicet, fiat ipso jure, vel semper requiratur actum hominis commutantis, ideo de illa sigillatim hic disputabimus. Duobus vero modis potest Papa absolvere vel ligare, scilicet vel communi jure, vel ab homine, seu per proprium personalem actum in particulari. Hic autem posterior modus est usitatus, et indubitatus ac certus in hujusmodi actu commutandi vota. De priori vero est specialis dubitatio propter vota simplicia, quæ præcedunt professionem religionis, an ipso jure commutentur in statum religionis. Nam de cæteris omnibus votis, certum est nullam talem commutationem in illis reperiri; a nullo enim auctore quem ego viderim asseritur, neque in jure scripta invenitur, nec est introducta consuetudine aliqua de qua nobis constet. Ex quo imprimis colligimus, commutationem voti in minus bonum, imo et in æquale, nunquam ipso jure fieri; quia si aliqua commutatio fit ipso jure, maxime est votorum simplicium in statum religiosum; at vero illa non est (si revera est) nisi ratione melioris boni; ergo in minus vel æquale nunquam fit ipso jure. Ratio etiam hoc suadet, quia ad faciendam hujusmodi commutationem licite et valide, necessarium est in particulari considerare circumstantias actionum vel personarum, et ex eis colligere, tum causam, tum etiam modum commutationis, argumento c. 1 de Voto. Sed ad hujusmodi considerationem necessaria est hominis actio; non ergo potest talis commutatio recte fieri ipso jure, sed debet fieri ab homine, id est, a Pontifice, vel immediate, vel per alium cui illam committat.

2. *Commutatio voti in melius ipso jure solum fit per ingressum religionis.* — Et hinc etiam fortasse est ut, extra illum casum de religione, certum sit nullum alium reperiri, in quo vota commutentur, etiam in melius. Quia, licet supposita certitudine de meliori

bono, non sit necessaria causa ut commutatio fieri possit, tamen illa comparatio inter particularia bona in jure facta non est, quia vel moraliter non potuit, quia quod secundum speciem suam est melius bonum, potest in individuo esse minus; vel certe non oportuit, quia nulla erat moralis necessitas talis commutationis, quia si in particulari constiterit de meliori bono, vovens, si voluerit, potest illam facere, non potest autem cogi ad illam faciendam, quia voti obligatio voluntarie suscipienda est; si autem non constiterit in particulari de meliori bono, non expedit ut auctoritate juris talis commutatio fiat. Neque in hoc æquiparanda est lex gratiæ legi veteri, in qua vota quædam necessariam vel determinatam habebant jure divino commutationem, ut patet Levit. ult.; illa enim præcepta fuerunt eo tempore cæremonialia, et accommodata illi statui propter genera sacrificiorum et oblationum quæ tunc erant in usu; in lege autem nova, nullum est jus divinum de hac re, et humanum esse non oportuit propter dictas causas.

3. *Sententia communis tenet, per professionem omnia vota præcedentia extinguuntur.* — In illo autem particulari casu de statu religionis est communis sententia, omnia vota præcedentia extinguuntur per professionem religionis, veluti per quamdam commutationem in quidpiam ita melius, ut universaliter et quasi eminenter omnia præcedentia comprehendat. Ita tenet D. Thomas hic, art. 12, ad 1, et q. 189, art. 3, ad 3, quibus locis idem affirmat Cajet. Quod adeo verum censuit D. Thomas, ut in eadem quæst. 189, art. 8, ad tertium dixerit, eum, qui vovit ingredi religionem arctiorem, et sua auctoritate ingressus est laxiorem, et in ea professionem emisit, non teneri amplius transire ad strictiorem religionem, quia prius votum simplex extinctum fuit per subsequens solemne, etiamsi talis professio facta non fuerit sine peccato; ratione præcedentis voti simplicis. Idem tenet Soto, 7, de Justitia, q. 4, art. 3; Palud., in 4, dist. 38, q. 4, art. 2, et ibi Supplem.; Summa confes., lib. 1, tit. 8, q. 78; Sylvest., *Votum*, 3, q. 9, et *Votum*, 4, q. 3, vers. 4, et q. 7, vers. 3; Tabiena, *Votum*, 3, § 9; Navarr., c. 12, n. 65 et 78; Covar., in c. *Quantis pactum*, 1 p., § 3, n. 4; Armilla, verbo *Votum*, n. 28. Significant Glossa et Canonistæ, in c. *Scripturæ*, de Voto. Ex quo textu sumitur præcipuum fundamentum hujus sententiæ; sic enim ait: *Reus fracti voti aliquatenus non habetur, qui*

temporale obsequium in perpetuum noscitur in religionis observantiam commutare. Cujus etiam triplicem rationem indicat D. Thomas supra. Prima, quia alia vota sunt de particularibus operibus; professio autem religionis est de tota vita hominis, et ideo in illa cætera includuntur, sicut particularia in universali. Secunda, quia per professionem moritur homo priori vitæ. Tertia, quia singulares observantiæ religioni non competunt, satisque est illius onus sustinere.

4. *Vota præcedentia professionem, quæ cum illa simul impleri non possunt, per eam commutantur et extinguuntur.* — Quia vero hæc fundamenta non videntur satis convincere ad persuadendam dictam sententiam, ut constet quid sit certum, quid vero dubium, advertendum est primo, quædam esse vota præcedentia professionem, quæ non possunt simul impleri cum ipsa professione, ut vota peregrinationum, eleemosynarum, et similia; alia vero esse quæ simul cum professione consistere et impleri possunt. De prioribus, res est certa commutari et extinguuntur per professionem religionis, et hoc maxime probat c. *Scripturæ*, et fortasse nihil aliud, in quo non tam condit jus quam declarat, ut patet ex ratione quam adducit, quæ ita etiam formari potest. Quia votum natura sua includit conditionem, ut majus bonum non impediatur; constat autem majus esse bonum religionis quam quodlibet aliud temporale vel particulare, quod per alia vota voveri solet aut potest; ergo qui proficitur religionem prætermittit prioribus votis, non agit contra illa, sed utitur jure suo, quod in priori voto semper intelligitur reservatum, et consequenter priora vota cessant, quia jam etiam cessavit conditio, sub qua intelligebatur esse factum. Major supponitur in d. cap.; et in integra ejus lectione expresse sic habetur: *Scripturæ sacræ testimonio declaratur, quod spiritualis homo propositum non mutat, cum pro salute animæ suæ utilius aliquid meditatur.*

5. *Etiam extinguuntur vota peregrinationis Terræ Sanctæ.* — An hæc commutatio fiat ex natura rei, vel ex gratia, et jure Pontificio. — Neque oportet ab hac generali regula excipere votum peregrinationis Terræ Sanctæ, ut quidam voluerunt, tum quia ratio facta, et in textu expressa, generalis est, nam etiam illa peregrinatio est temporale obsequium, et non debet impedire perpetuum; tum etiam quia, ex integra lectione illius textus, constat de illo speciali casu locutum